

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

10 mars 2005

PROPOSITION DE LOI
relative aux droits des bénévoles

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. DELIZÉE ET CONSORTS

Intitulé

Dans l'intitulé du texte français, remplacer le mot «bénévoles» par «volontaires».

JUSTIFICATION

Dans le langage commun, les termes «bénévolat» et «volontariat» correspondent le plus souvent au quotidien des associations. Les deux mots sont courants et se confondent. Il n'empêche que ce double usage n'est pas exempt d'une certaine ambiguïté. La caractéristique du bénévolat est la gratuité qui se définit comme «ce qui se fait, ce qui se donne pour rien». Par conséquent, le bénévole ne peut jamais être indemnisé des dépenses qu'il engage pour son activité. On admet toutefois qu'il est légitime que l'activité ne coûte rien à la personne (définition plus large de la «gratuité»), ce qui autorise des défraiements à condition que les frais supportés soient, dans tous les cas, prouvés. Dès lors que la proposition de loi autorise la perception

Document précédent :

Doc 51 **0455/ (2003/2004)** :

001 : Proposition de loi de Mmes Van Gool, De Meyer, Storms, Tamsamani, De Block et Gerkens et MM. Bourgeois, Courtois, Delizée et Viseur.

EN REMPLACEMENT DU DOCUMENT DISTRIBUÉ PRÉCÉDEMMENT

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

10 maart 2005

WETSVOORSTEL
betreffende de rechten van vrijwilligers

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN DE HEER DELIZÉE c.s.

Opschrift

In de Franse tekst van het opschrift het woord «bénévoles» vervangen door het woord «volontaires».

VERANTWOORDING

In het gangbare Franse taalgebruik stemmen de termen «*bénévolat*» en «*volontariat*» meestal overeen met de dagelijkse praktijk van de verenigingen. Beide woorden worden vaak – ook door elkaar – gehanteerd. Zulks belet evenwel niet dat dit dubbele gebruik enige dubbelzinnigheid zou inhouden. Het kenmerk van het «*bénévolat*» is de kosteloze inzet, die wordt omschreven als wat men gratis doet of geeft. De «*bénévole*» kan dus nooit enige vergoeding ontvangen voor de uitgaven die hij voor zijn activiteit heeft gedaan. Men gaat er evenwel van uit dat het maar legitiem is dat de activiteit in kwestie de betrokkene niets mag kosten (wat een ruimere omschrijving inhoudt van het begrip «kosteloosheid»), waardoor het hem

Voorgaand document :

Doc 51 **0455/ (2003/2004)** :

001 : Wetsvoorstel van de dames Van Gool, De Meyer, Storms, Tamsamani, De Block en Gerkens en de heren Bourgeois, Courtois, Delizée en Viseur.

TER VERVANGING VAN HET VROEGER RONDGEDEELDE STUK

d'une indemnité qui ne doit être justifiée par des documents probants qu'au-delà d'un certain montant, le terme «bénévolat» s'écarte encore davantage de la notion qu'il recouvre. D'autre part, le Conseil supérieur des Volontaires (créé par l'arrêté royal du 2 octobre 2002) plaide pour qu'un seul terme juridique soit utilisé.

N° 2 DE M. DELIZÉE ET CONSORTS

Art. 1er à 24

Dans le texte français, remplacer chaque fois les mots «bénévolat», «bénévole» et «bénévoles» par les mots «volontariat», «volontaire» et «volontaires».

JUSTIFICATION

Voir amendement n° 1.

Jean-Marc DELIZEE (PS)
Greet VAN GOOL (sp.a.-spirit)
Magda DE MAYER (sp.a.-spirit)
Maggie DE BLOCK (VLD)
Annelies STORMS (sp.a.-spirit)
Alain COURTOIS (MR)

N° 3 DE MME VAN GOOL ET CONSORTS

Art. 2

L'article 2 est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 2. — § 1er. La présente loi règle le volontariat qui est exercé sur le territoire belge, et le volontariat qui est exercé en dehors de la Belgique mais organisé à partir de la Belgique, à condition que le volontaire ait sa résidence principale en Belgique et sans préjudice des dispositions applicables dans le pays où le volontariat est exercé.

§ 2. Le Roi peut, par un arrêté délibéré en Conseil des ministres, exclure du champ d'application de la loi certaines catégories de personnes.».

toegestaan is kosten in te brengen, op voorwaarde dat de gedane kosten in alle gevallen aantoonbaar moeten zijn. Het wetsvoorstel staat de ontvangst van een vergoeding toe, die pas moet worden gestaafd zodra een bepaald bedrag overschreden is, waardoor het woord «bénévolat» nog sterker afwijkt van de inhoud waarop dat woord slaat. De Hoge Raad voor Vrijwilligers (opgericht bij het koninklijk besluit van 2 oktober 2002) pleit er dan weer voor dat juridisch maar één begrip wordt gehanteerd.

Nr. 2 VAN DE HEER DELIZÉE c.s.

Art. 1 tot 24

In de Franse tekst de woorden «bénévolat», «bénévole» en «bénévoles» telkens vervangen door de woorden «volontariat», «volontaire» en «volontaires».

VERANTWOORDING

Zie amendement nr. 1.

Nr. 3 VAN MEVROUW VAN GOOL c.s.

Art. 2

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 2. — § 1. Deze wet regelt het vrijwilligerswerk dat verricht wordt op het Belgisch grondgebied, en het vrijwilligerswerk dat daarbuiten wordt verricht, maar dat georganiseerd wordt vanuit België, op voorwaarde dat de vrijwilliger zijn hoofdverblijfplaats heeft in België, en onverkort de bepalingen van toepassing in het land waar het vrijwilligerswerk wordt verricht.

§ 2. De Koning kan bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad bepaalde categorieën van personen van het toepassingsgebied van deze wet uitsluiten.».

JUSTIFICATION

§ 1er. La proposition de loi vise en premier lieu à réglementer le volontariat exercé en Belgique. Or, il y a aussi beaucoup de volontaires – essentiellement des jeunes – qui exercent leurs activités à l'étranger. Ce volontariat international est aussi fortement encouragé par l'Europe (voyez notamment la Convention européenne du 11 mai 2000 sur la promotion d'un service volontaire transnational à long terme pour les jeunes et la Recommandation 2001/613/CE du 9 août 2001 du Parlement européen et du Conseil relative à la mobilité dans la Communauté des étudiants, des personnes en formation, des volontaires, des enseignants et des formateurs). Afin que ces personnes puissent, elles aussi, bénéficier de la protection accordée par la proposition de loi, le champ d'application de la loi est étendu au volontariat exercé en dehors du territoire belge mais organisé à partir de la Belgique. Pour qu'il y ait tout de même un lien entre le volontaire et le territoire belge, il est requis que le volontaire ait (ou conserve) sa résidence principale en Belgique. Bien entendu, les dispositions légales et réglementaires du pays dans lequel le volontariat est exercé sont intégralement d'application.

§ 2. La proposition de loi à l'examen vise à définir une réglementation applicable aux volontaires et au volontariat. Le volontariat se distingue nettement du travail semi-agoral. Pour pouvoir mieux faire le départ entre ces deux concepts, le Roi est habilité à exclure du champ d'application de la loi certaines catégories de personnes telles, notamment, celles qui assurent le transport des malades, ainsi que les pompiers volontaires et les volontaires de la protection civile.

VERANTWOORDING

§ 1. Het wetsvoorstel wil in de eerste plaats het vrijwilligerswerk dat in België uitgeoefend wordt, regelen. Er zijn ook heel wat vrijwilligers actief in het buitenland, voornamelijk jongeren. Dat internationale vrijwilligerswerk wordt ook door Europa sterk aangemoedigd (zie onder meer de Europese Conventie van 11 mei 2000 inzake de bevordering van een transnationale lange termijn vrijwilligersdienst voor jongeren en de Aanbeveling 2001/613/EG van 9 augustus 2001 van het Europees Parlement en de Raad inzake de mobiliteit binnen de gemeenschap van studenten, personen in opleiding, vrijwilligers, leerkrachten en opleiders). Om ook hen de bescherming van het wetsvoorstel te bieden, wordt het toepassingsgebied van de wet uitgebreid tot het vrijwilligerswerk dat buiten het Belgische grondgebied plaats vindt maar georganiseerd wordt vanuit België. Opdat er toch een band zou zijn tussen de vrijwilliger en het Belgische grondgebied, wordt vereist dat de vrijwilliger zijn hoofdverblijfplaats in België heeft (of behoudt). Vanzelfsprekend zijn ook de wettelijke en reglementaire bepalingen van het land waar het vrijwilligerswerk wordt uitgeoefend, onverkort van toepassing.

§ 2. Onderhavig wetsvoorstel beoogt een regeling voor de vrijwilligers en het vrijwilligerswerk. Vrijwilligerswerk onderscheidt zich duidelijk van semi-agorale arbeid. Om dit onderscheid duidelijker te kunnen afbakenen, wordt aan de Koning de mogelijkheid gegeven bepaalde categorieën van personen uit te sluiten uit het toepassingsgebied van de wet. Daarbij wordt bijv. gedacht aan de personen die ziekenvervoer op zich nemen, aan de leden van de vrijwillige brandweer en aan de vrijwilligers in de civiele bescherming.

Greet VAN GOOL (sp.a.-spirit)
 Magda DE MAYER (sp.a.-spirit)
 Jean-Marc DELIZEE (PS)
 Maggie DE BLOCK (VLD)
 Annelies STORMS (sp.a.-spirit)
 Alain COURTOIS (MR)

N° 4 DE M. DELIZÉE ET CONSORTS

Art. 3

Remplacer le 4° par ce qui suit:

«4° note d'organisation: le document que l'organisation transmet préalablement au volontaire et dont le contenu comporte au minimum les éléments visés à l'article 4.»

JUSTIFICATION

Il est nécessaire que le contenu de la note d'organisation soit repris sans un autre article (voir amendement n° 5).

Jean-Marc DELIZEE (PS)
Greet VAN GOOL (sp.a.-spirit)
Magda DE MAYER (sp.a.-spirit)
Maggie DE BLOCK (VLD)
Annelies STORMS (sp.a.-spirit)
Alain COURTOIS (MR)

Nr. 4 VAN DE HEER DELIZÉE c.s.

Art. 3

Het 4° vervangen als volgt:

«4° organisatienota: het document dat de organisatie voorafgaandelijk aan de vrijwilliger bezorgt en waarin ten minste de elementen bedoeld in artikel 4 opgenomen worden.»

VERANTWOORDING

Het is aangewezen de inhoud van de organisatienota in een apart artikel op te nemen (zie ook amendement 5).